

Oslo kommune

Helsekartlegging på mottak – til nytte ved bosetting?

Gunnhildur Arnadottir,

B.Sc sykepleie, M.Sc. Global helse

Bydel
St. Hanshaugen

Min bakgrunn

- Sykepleier fra Akureyri Universitet på Island 2008
- M.Sc. Global Health fra Karolinska Institutet i Stockholm 2012
- Flere kurs i migrasjonshelse

- 3 års erfaring fra felt med Leger uten grenser i Sentralafrikanske republikk, Sør Sudan, Sierra Leone og Guinea. Flyktinger og internfordrevne. Nå styremedlem
- Nylig kommet hjem fra feltoppdrag med Røde kors i Kutupalong flyktingeleiren i Bangladesh
- Tidligere helsefaglig rådgiver i flyktingeavdelingen i Skedsmo kommune, jobbet utelukkende med funk.hem. tilskudd
- Tidligere helsefaglig rådgiver i UDI, Region- og mottaksavdelingen

- Nå sykepleier på Oslo mottak –Ila, ansatt av bydel St. Hanshaugen

Rettigheter i folketrygden

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 – Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester:

«Kommunen har ansvaret for at de som oppholder seg i kommunen får helsehjelp. Asylsøkere har samme rett til helsetjenester som den øvrige befolkning. Rettighetene gjelder både somatisk og psykisk helsehjelp fra kommune- og spesialhelsetjeneste, inkludert rusmiddelproblemer. Unntak at voksne asylsøkere i mottak ikke har rett til omsorgstjenester fra kommunen. Barn under 18 år har rett til både helse- og omsorgstjenester»

Kommunen står fritt i organiseringen av helsetjenestene, jamfør helse- og omsorgstjenesteloven

Organisering av helsetjenester i mottak

Ankomstsenter og ankomsttransitt	Transittmottak	Ordinære mottak
<ul style="list-style-type: none">• Lovpålagt tuberkuloseundersøkelse• MMR vaksine til barn under 15 år• Spesielle hensyn ved plassering i mottak	<ul style="list-style-type: none">• Oppfølging av tbc undersøkelse og behandling (Kasper)• Tilbud til alle om MMR og poliovaksine• Nødvendig helsehjelp, kontakt med spesialhelsetjen.• Tilbud om helseundersøkelse innen 3 måneder• Oppfølging av gravide og de med behov for særlig omsorg• Spesielle hensyn ved plassering i mottak	<ul style="list-style-type: none">• Nødvendig helsehjelp, kontakt med spesialhelsetjeneste• Tilbud om helseundersøkelse innen 3 måneder etter ankomst• Oppfølging fra helsestasjons- og skolehelsetjenesten• Fastlege tildelt når bosetting nærmer seg

Oslo mottak - Ila

Integreringsmottak:

- Botilbud der beboerne må forplikte seg til å følge kommunens kvalifiseringsprogram på fulltid.
- Integreringsmottak retter seg mot voksne og familier som har oppholdstillatelse, eller som med stor sannsynlighet vil få oppholdstillatelse

Ansatte:

- Mottaksleder Herdis Nundal
- Andre stillinger med spesialansvar: Informasjons-, økonomi-, barnefaglig ansvarlig. Bosettingsansvarlig, frivillighetskoordinator. Tre programkoordinatorer med ansvar for fulltidsprogram. To miljøarbeidere, samt ekstravakter.
- Drift av helsetjenester og barnebase ved mottaket er på vertskommunens ansvar (bydel St. Hanshaugen). Tre spesialpedagoger ansatte ved barnebasen.

Tjenestetilbud på Oslo mottak - helse

- Sykepleier i 100% stilling, ansatt av bydel St. Hanshaugen. Kontor på mottaket
- Koordinering av helsetjenester til beboere, samarbeid med smittevern, helsestasjon, jordmødre, kommunal tannhelsetjeneste og øvrige tjenesteytere
- «Åpen dør» for konsultasjoner med beboere, med eller uten tolk / språkassistenter. Ofte som det gjelder psykisk helse
- Assisterer beboere ved å søke tilleggsytelser fra UDI
- Assisterer i kommunikasjon med- og søknader til HELFO (frikort 1 & 2, fastlegeliste etc.)
- Assisterer når behov for akutte tannbehandlinger, samt i søking av godkjenning av kostnadsoverslag for videre tannbehandling
- Oppfølging av beboere som tilhører sårbare grupper (LHBTIQ, funksjonshemmede, psykisk syke, gravide etc.)
- Osv osv osv osv.....

Eksempel på hva gjøres på Oslo mottak -psykisk helse-

- Konsultasjoner på sykepleierkontor
- Samtaler om psykisk helse
- Vurdering av alvorlighetsgrad - skåringsverktøy
- Bestilling av legetime på kommunalt fastlegekontor
- Hjelp med å ordne fastlege hvis tidlig behov (f.eks. ved kronisk sykdom, psykisk lidelse)
- Henvisning til psykolog på HSU eller DPS etter behov
- Samarbeid med fastleger og DPS behandlere
- Samarbeid med barnebase når behov for henvisning til BUP
- Oppfølging av pasienter etter operasjoner/inngrep
- Overføring av informasjon til bydel – helserapport hvis ønsket
- Varsling i bosettingsmøte hvis grunnlag for funk.hem. søknad

Bosetting i bydel

- Etter innvilget opphold får flyktninger tildelt en bosettingskommune eller bydel av IMDI
- Majoriteten av beboere på Oslo mottak får tildelt en bydel i Oslo kommune for bosetting. Bosetting av disse er en av Oslo kommunes prioriterte oppgaver
- Med en gang en flyktning får tildelt bydel, tilhører de også tjenesteapparatet i den bydelen, selv om de fortsatt er folkeregistrert på Oslo mottak. Henvisning av barn, gravide, etc.
- HELFO tildeler fastlege når bydel er tildelt. Ikke ideelt oppsett da dette følger folkeregisteret. Noen beboere har allerede fastlege i andre kommuner etter langvarig opphold på andre mottak

Helseundersøkelse ved 3 måneder

- De fleste som bor på Oslo mottak får tildelt en bosettingskommune innen en relativt kort tid. Det er bosettingskommune/bydels ansvar å stå for helseundersøkelsen, selv om flyktningen er folkeregistrert på Oslo mottak
- Rutiner for henvisning til/samarbeid om helseundersøkelse i andre bydeler under utarbeidelse
- For de med botid over 3 måneder, men uten bosettingsbydel, kaller bydel St.Hanshaugen til helseundersøkelse. Samme gjelder de som får tildelt bydel St. Hanshaugen
- Helseundersøkelsen utføres enten av smittevernskonsulent ved St. Hanshaugen legesenter, eller undertegnede. Blodprøver tas på legesenteret og gjennomgås av kommunal fastlege ved senteret

Psykiske plager – avdekking tar tid

- Et mottak, hvor en asylsøker/flyktning bor over lengre tid er ofte hvor psykiske lidelser oppdages/avdekkes
- Helsepersonell får et forhold til beboer, basert på tillit, som gjør det lettere å oppdage psykiske lidelser
- Lite tilbud av lavterskeltiltak i bydelene / for målgruppen
- Henvisning til DPS sees ofte på som ikke nyttig, da flytting kommer til å skje
- Derfor viktig at bosettingskommune leser helseinformasjon oversendt fra mottak, for å unngå å måtte begynne fra nytt igjen

Eksempel på bra oppfølging og overføring til bydel

Ung mann fra Syria. Enslig.

- Sykepleier mottar bekymringsmelding fra mottaksansatte og voksenopplæring
- Kaller inn til samtaler. Avdekker traumahistorikk, behov for behandling
- Henviser til DPS – storby og flyktning traumateam (SOFT)
- Når tildelt bydel blir bydel varslet med en gang om bosettingsrelevante utfordringer
- Godt samarbeid underveis med behandler fra DPS
- Bydel velger bolig med tanke på utfordringene
- Når bosettingsdato nærmer seg tar bydel kontakt, innhenter helsejournal og setter NAV psykolog inn i saken
- Sykepleier på mottak sørger for fortsettelse av behandlingstilbud gjennom fritt sykehusvalg
- Behandler på DPS, sykepleier på mottak og tiltakskonsulent i bydel er i kontakt ved overføring til bydel
- Tilbud om overføringsmøte

Eksempel på utfordringer ved overføring til bydel

Familie på 6 fra Syria

- Alle familiemedlemmer har en eller flere helseutfordringer
- Behov for omfattende oppfølging, både psykisk og fysisk
- Sykepleier på mottak, sammen med kommunal fastlege følger opp fysiske plager
- Sykepleier i samarbeid med barnebase på mottaket og fastlege henviser familien til BUP, grunnet et av barnas problematikk med følelsesregulering
- Når bydel er tildelt varsler både sykepleier og barnefaglig ansvarlig om helserelevante utfordringer og grunnlag for søknad om funk.hem. tilskudd
- Når bosettingsdato nærmer seg har bydel ikke tatt kontakt og ikke oppgitt kontaktperson for helseopplysninger
- Bosetting skjer raskt og uten at noen tar kontakt med sykepleier
- Sykepleier på mottak sender journal til smittevernssykepleier, som ikke har oppfølging av helse utover dette. Hun sender så journalene videre til fastlege
- Sykepleier på mottak får telefon fra BUP om at familien ikke møtte opp til innkalt time, tar kontakt med tiltakskonsulent i bydel for å oppfordre oppfølging av saken

Hvis bydel lurer på noe – ta kontakt!!

Gunnhildur Arnadottir
Sykepleier, Oslo mottak – Ila
Bydel St. Hanshaugen

gunnhildur.arnadottir@bsh.oslo.kommune.no

Telefon 904 14 534

